

ELS CRÍTICS

literatura
JOSEP GRAS

Novel·la breu però intensa sobre el desamor, la pèrdua de la innocència i el pas de la joventut a una maduresa encara incipient, 'El bell estiu' torna rejuenit amb una nova traducció per celebrar el caràcter festiu i alhora melancòlic de la vida. Pavese, mestre en l'art de narrar, imprimeix al relat un dinamisme prodigiós

Els dies agredolços

El bell estiu
CESARE PAVESE

Traducció de Pau Sanchis Ferrer
Editorial Univers
Barcelona, 2022
160 pàg.
ficció / narrativa / novel·la

oportuna i benvinguda nova traducció de Pau Sanchis d'un dels títols més coneguts de Cesare Pavese (Santo Stefano Belbo, 1908 - Torí, 1950), que recupera la figura del gran poeta i narrador italià: un clàssic revitalitzador i d'efectes balsàmics. Una petita però significativa mostra del llegat de qui fou admirat per coetanis il·lustres com Natalia Ginzburg i Italo Calvino.

El bell estiu (*La bella estate*, 1949) dona nom a la trilogia que, juntament amb aquesta novel·la homònima, inclou *Il diavolo sulle colline* (*El diable als turons*, Proa, 2000) i *Tra donne sole* (*Entre dones soles*, Proa, 2008) i que el juny de 1950 va ser guardonada amb el prestigiós premi Strega, tot i que el moment depressiu pel qual passava aleshores l'escriptor en va eclipsar la celebració, tal com es pot llegir en les notes del seu diari d'aquells dies.

De fet, dos mesos després Pavese es va suïcidar a l'hotel Roma de Torí, massa sol potser, massa decebut de tot plegat: del fracàs amorós, de la situació política, d'ell mateix segons havia deixat escrit. A la darrera entrada del 18 d'agost d'*Il mestiere di vivere*. 1935-1950, publicat pòstumament el 1952 (*L'ofici de viure*,

Anagrama, 2016), podem llegir: "Tot això fa fàstic. Prou paraules. Un gest. No escriuré més".

Aquell darrer estiu no té res a veure amb els que va viure Pavese de nen i d'adolescent a Santo Stefano Belbo i que mitifica en la seva narrativa. Per a l'autor de reculls de contes com *Feria d'agosto* (1940-44; *Fira d'agost*, Edic. 62, 1988), el temps estival és sinònim de festa, d'una lluminositat especial que impregna els carrers i el paisatge, del transcurs lent de les hores, però també d'una malenconia inevitable.

Com la de la Ginia, al final d'aquesta novel·la curta: "Els carrers estaven deserts i no sabia on anar /.../. Es divertia pensant que l'estiu que tant havia esperat no arribaria mai...". No és alegria tot el que envolta la quotidianitat de la Ginia a *El bell estiu*. La frustració i la soledat formen part del joc, si ho podem dir així; dels aprenentatges que ella, una adolescent de disset anys, haurà d'anar fent al llarg de la vida. La felicitat que desitja —diferent de la que busca l'Amelia, la seva amiga íntima, més maliciosa—, és plena de clarobscur, de contrastos que sovint desdibuixen la seva identitat i apaivaguen l'esclat dels sentiments més

inajornables. Les relacions i els encontres —entre elles dues, i quan van a l'estudi dels pintors Guido i en Rodrigues— amaguen una falsa puresa, que la Ginia anirà percebent a poc a poc i que l'entristiran.

La història que ens explica aquí Pavese té com a argument principal la descoberta de l'amor per una noia, els primers indicis, la torbació. L'enamorament de la Ginia es nodreix més d'una il·lusió desfermada que no pas de la realitat i això provoca malentesos, gelosies i, al capdavall, una frustració creixent. L'actitud de l'artista, més esquiva, i les maneres no prou sinceres de l'Amelia provoquen que la jove protagonista vagi perdent la seva mirada innocent (a les persones, a l'entorn, vers ella mateixa) i entri en l'anomenat món adult, on el camuflatge de les emocions espontànies i el manteniment de les aparences s'imposen per davant de la joia desbordada.

Però l'existència de la Ginia, amb els pròxims estius que vindran, amb les rutines diàries, entre moments de folla diversió i d'altres amargs i feixucs, haurà de continuar. Baltasar Porcel, en un magnífic pròleg a l'edició de 1967 de Proa, ho descriu així: "... Perquè la vida flueix constantment. Però les il·lusions primeres, joioses, han estat segades, i queda el costum i els modestos incentius, també les obligacions: això és el que serà, d'ara endavant, la vida".

Una vida no exempta d'adversitats, com la del mateix Pavese. El 1930, després d'haver-se llicenciat en Lletres amb una tesi sobre Walt Whitman, l'escriptor piemontès va començar a publicar treballs crítics i traduccions d'autors com Melville, Dos Passos, Faulkner... Ben aviat va entrar a l'editorial torinesa Einaudi, fundada el 1933, on va col·laborar fins a la seva mort. Ja escrivia poesia i els primers contes daten d'aquesta època (*Nit de festa*, 1937...).

Però la seva dedicació a la literatura va patir un fort trasbals el 1935 quan va ser detingut per antifeixista i confinat a Brancaleone, un poble de Calàbria. Quan va tornar a Torí l'any següent, va tenir un gran desengany amorós en saber que la que dona de qui estava enamorat s'havia casat durant la seva absència.

Més endavant, el 1945, l'escriptor experimentarà una nova decepció — aquesta de caràcter intel·lectual, però igualment profunda— derivada de la seva militància durant un breu període

Cesare Pavese

FOTOTECA GILARDI

de temps al Partit Comunista. Són uns anys aquests —escriu al seu diari—, que han estat marcats per una "beatitud" (fa servir aquesta paraula) que, diu textualment, "ja ha estat pagada".

En efecte, hi ha hagut "bells estius", dies d'esplendorosa innocència, però també dies de desassossec profund. Ja han passat, diu Pavese, però tornaran, diferents, perquè el flux de la vida no s'atura.

Vicent Andrés Estellés

OBRA COMPLETA

VIII

Nova edició, revisada

Vicent Andrés Estellés

*Poig Antic
Estat d'exceptió
Versos per acompanyar una esperança
Al company assassinat a Edda
Els camins de la llibertat
Tancor d'Alcibiades
Quadern públic i natori
Poemes esgarriats
Poemes preliminars
Cançoneres de Ripoll
La casa de la música veu el mar
Mare de terra*

34

OBRA COMPLETA
Vicent Andrés Estellés. Volum VIII
Edició a cura de Jordi Oviedo
i Irene Mira-Navarro

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.cat